

ท น ท ำ ง ข อ ง พุ ท ธ ะ

ดูก่อนสุเมธบัณฑิต จ้าเดิมแต่นี้ไป ท่านพึงบำเพ็ญ
ทานบารมีข้อแรกให้เต็ม ธรรมดาว่า หม้อน้ำที่คว่ำแล้ว ย่อม
คายน้ำออกไม่เหลือ ไม่น่ากลับเข้าไปอีกฉันใด แม้ท่านเมื่อ
ไม่เหลือวเลททรัพย์ ยศ บุตร และภริยา ให้สิ่งที่เขาต้องการ
อยากได้ทั้งหมดแก่ผู้ขอที่มาถึง กระทำมิให้มีส่วนเหลืออยู่ จัก
ได้นั่งที่ทองไม่พระศรีมหาโพธิ์แล้วตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

หนทางของพุทธะ

๓๒๔

พระรัตนตรัย เป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ทั้งหลาย เป็นหลักของพระพุทธศาสนา ผู้ได้เข้าถึงพระธรรมกาย ถึงพระรัตนตรัยในตัว จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้เข้าถึงแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา พระบรมศาสดาได้เข้าถึง และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกายธรรมอรหัต จึงได้ตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า หมดสิ้นกิเลสอาสวะ มีแต่ความบริสุทธิ์ล้วนๆ เป็นธาตุล้วนๆ ธรรมล้วนๆ จึงเป็นเนื่อนาบุญอันเลิศ ผู้ใดมีจิตเลื่อมใสในพระพุทธเจ้าผู้เลิศ ผลบุญอันเลิศย่อมบังเกิดขึ้น และบุญนั้นยังตามส่งผลข้ามภพข้ามชาติไป จนกระทั่งถึงที่สุดแห่งธรรม การตรัสรู้ระลึกนึกถึงพระรัตนตรัย จึงมีอานิสงส์ใหญ่ ควรที่พวกเราทั้งหลาย จะต้องฝึกให้เป็นอุปนิสัย บุญใหญ่จะบังเกิดขึ้นกับเรา

มีวาระพระบาลีใน ขุททกนิกาย ชาดก ว่า

“ดูก่อนสุเมธบัณฑิต จำเดิมแต่นี้ไป ท่านพึงบำเพ็ญทานบารมีข้อแรกให้เต็ม ธรรมดว่า หม้อน้ำที่คว่ำแล้วย่อมคายน้ำออกไม่เหลือ ไม่นำกลับเข้าไปอีกฉันใด แม้ท่านเมื่อไม่เหลือวแลทรัพย์ ยศ บุตร และภริยา ให้สิ่งที่เขาต้องการอยากได้ทั้งหมดแก่ผู้ขอที่มาถึง กระทำมิให้มีส่วนเหลืออยู่ จักได้นั่งที่ควงไม้พระศรีมหาโพธิ์แล้วตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

หนทางของพุทธะ

๓๒๕

พระโพธิสัตว์เจ้าทั้งหลาย เมื่อปรารถนาพุทธภูมิ คือ ตั้งความปรารถนาอันยิ่งใหญ่ว่า จะสร้างบารมีเพื่อมาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้นำความสว่างไสวแห่งธรรมมาสู่ดวงใจของสรรพสัตว์ทั้งหลาย ท่านจะต้องพิจารณาดูก่อนว่า บารมีทั้ง ๑๐ ทศนั้นมีอะไรบ้าง และจะต้องสร้างบารมีไหนก่อน จะได้อำนวยความสะดวกให้การได้บรรลุสัมฤทธิ์ผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น เมื่อตรวจตราดูท่านก็รู้ว่า จะต้องบำเพ็ญทานบารมีก่อน เพราะพระโพธิสัตว์เจ้าทั้งหลายในกาลก่อนได้ประพฤตีสืบกันมาแล้ว

เมื่อเราศึกษาประวัติการบำเพ็ญมหาทานบารมีของท่าน จะทำให้เกิดความรู้สึกว่า ผู้ที่ปรารถนาพุทธภูมินั้น ต้องมีจิตใจสูงส่งกว้างขวางยิ่งกว่าจักรวาล การทำบุญให้ทานของท่าน จึงแตกต่างจากการให้ของคนทั่วไปมากมายหลายเท่าตัว เพราะคนส่วนใหญ่มักจะให้ทานกันยังไม่เต็มที่ บางคนให้เพื่อเหนียวแน่นจะไม่มีความศรัทธาเลื่อมใส ไม่เชื่อในเรื่องนรกสวรรค์ร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ยังมีความหวาดกลัวอยู่ลึกๆ จึงให้ทานเพื่อกันเอาไว้ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาของผู้ที่ยังมีความรู้ไม่สมบูรณ์ มีความหวั่นไหวว่า ตายแล้วไม่รู้จะไปเกิดที่ไหน จึงหาทางทำบุญทำกุศลไว้บ้าง เพื่อความมั่นใจในการเดินทางไปสู่สัมปรายภพ ซึ่งยังเป็นความมืดมนของชีวิตอยู่

หนทางของพุทธะ

๓๒๖

แต่วิสัยของผู้ที่มีจิตใจสูงส่ง มุ่งที่จะทำตนเองให้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ และรื้อสัตรว์ชนสัตรว์ไปสู่ฝั่งนิพพานนั้น ท่านจะทำทานแต่ละภพแต่ละชาติไม่เหมือนคนทั่วไปทำกัน เรามักจะได้ยินได้ฟังว่า ในแต่ละภพแต่ละชาติของท่านนั้น ท่านสละได้แม้กระทั่งชีวิต เพื่อให้ได้มาซึ่งการได้บรรลุธรรมอันประเสริฐ

*เหมือนในสมัยของพระมังคลลัมมาลัมพุทเธเจ้า ผู้ทรงมีรัศมีกายสว่างไสวเรืองรองกลบหมื่นโลกธาตุตลอดเวลา พระสรีระของพระพุทธองค์สูง ๘๘ ศอก ทรงตรัสรู้ได้ต้นไม้กาเกทิง ทรงยังสรรพสัตว์ให้บรรลุธรรม เข้าสู่นิพพานกันมากมายนับไม่ถ้วน พระโพธิสัตว์เจ้าของเราทั้งหลาย ก็ได้บังเกิดในยุคสมัยนั้นเหมือนกัน พระองค์ทรงเสวยพระชาติเป็นพราหมณ์ชื่อ สุรจิ

สุรจิพราหมณ์ ได้ยินกิตติศัพท์ของพระพุทธองค์ จึงพาบริวารไปร่วมฟังธรรมกับสาธุชน หลังจากฟังพระธรรมเทศนาแล้วเกิดจิตเลื่อมใส ได้ทูลนิมนต์พระบรมศาสดาให้เสด็จไปเสวยภัตตาหารที่บ้าน พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามว่า “พราหมณ์สาวกของเรามีมากถึงแสนโกฏิรูป เธอต้องการภิกษุไปฉันภัตตาหารที่บ้านจำนวนเท่าไร”

หนทางของพุทธะ

๓๒๓

พราหมณ์ทูลด้วยใจมุ่งมั่นว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอพระองค์พร้อมด้วยภิกษุทั้งหมดจงรับรักษาของข้าพระองค์เถิด”

เมื่อพราหมณ์ตัดสินใจนิมนต์พระสงฆ์ทุกรูปไปฉันที่บ้านแล้ว ขณะเดินกลับบ้านก็คิดว่า เราสามารถถวายข้าวยาคุ ภัต และผ้าเป็นจำนวนมากแต่ภิกษุมีประมาณเท่านี้ได้ แต่ว่าที่สำหรับนั่งฉันยังไม่พร้อมในระยะเวลาอันสั้น เราจะหาช่างที่มีความสามารถมาก่อสร้างปะรำให้แล้วเสร็จ คงเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ด้วยความคิดที่จะทำบุญของพราหมณ์นั้น ทำให้บัณฑิตมพลศิลาอาสน์ของท้าวลักกะเทวราช ซึ่งตั้งอยู่ไกลถึง ๘๔,๐๐๐ โยชน์ แสดงอาการร้อน **ท้าวลักกะ** จึงตรวจดูด้วยทิพยจักขุว่า ใครหนอประสงค์จะให้เราเคลื่อนจากทิพยอาสน์นี้ ทรงรู้ว่าสุริยพราหมณ์อาราธนาหมู่ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุขให้ไปฉันที่บ้านตน แต่สถานที่สำหรับนั่งฉันของภิกษุสงฆ์ยังไม่พร้อม

ด้วยความคิดที่อยากจะได้มีส่วนในบุญใหญ่ครั้งนี้ พระองค์จึงเสด็จลงจากดาวดึงส์พิภพ เนรมิตกายเป็นช่างไม้ถือมีดแบกขวาน ยืนตรงหน้าของสุริยพราหมณ์ พลาญเอ่ยปากถามว่า “มีงานที่จะจ้างทำบ้างไหม” เมื่อสุริยพราหมณ์สอบถามถึงความสามารถแล้ว ก็ให้ทามณฑปสำหรับรองรับพระสงฆ์แสนโกฏิรูป **ท้าวลักกะ** จึงเสด็จไปยืนดูพื้นที่ประมาณ ๑๒ โยชน์ ทรง

หนทางของพุทธะ

๓๒๘

อธิษฐานจิตให้เป็นพื้นเรียบดุษณทลกลลิต ทรงเนรมิตมณฑปแก้ว ๗ ประการ ให้ตั้งขึ้นในอาณาบริเวณ ๑๒ โยชน์ หลังจากทรงอธิษฐานจิต มณฑปก็ผุดแทรกแผ่นดินขึ้นมา พร้อมเสาสองมณฑปซึ่งสำเร็จด้วยทองคำเหลืองอร่ามก็ขึ้นมาทันที

จากนั้นทรงอธิษฐานว่า ขอให้ข้ายกระดิ่งจงห้อยในระหว่างที่สุดของมณฑป เมื่ออธิษฐานเสร็จก็ปรากฏกระดิ่งที่ถูกลมอ่อนๆ พัดส่งเสียงไพเราะเสนาะโสตเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังมีพวงของหอมและพวงดอกไม้ ห้อยย้อยอยู่ภายในระหว่างข้ายกระดิ่ง ต่อจากนั้นได้อธิษฐานขออาสนะและที่นั่งสำหรับภิกษุแสนโกฏิ ทันใดนั้นเอง อาสนะก็พลันบังเกิดขึ้นมา และยังมีหมอนน้ำตั้งขึ้นมุขละหนึ่งใบ เมื่อทรงเนรมิตสิ่งที่ยปรารถนาแล้ว ก็เสด็จเข้าไปหาสุรจุพราหมณ์ เพื่อให้ตรวจดูว่า มีความพึงพอใจต่อมณฑปนั้นไหม

เมื่อพราหมณ์เห็นมณฑปที่กว้างใหญ่ไพศาล ประดับด้วยรัตนชาติ สวยงามยิ่งใหญ่อลังการถึงเพียงนั้น พราหมณ์เกิดมหาปีติขนลุกชูชันไปทั่วสรรพางค์กาย ท่านคิดว่า มณฑปนี้เห็นจะมีใช้ฝีมือของมนุษย์ธรรมดาสร้างเป็นแน่ เพราะอาศัยความศรัทธาเลื่อมใส อันไม่มีประมาณในพระพุทธเจ้า จึงทำให้ผู้มีบุญมาช่วยสร้าง เพราะฉะนั้นมณฑปนี้คงเป็นมณฑปที่ทำว-

หนทางของพุทธะ

๓๒๕

ลักกะสร้างให้อย่างแน่นอน จึงคิดว่า การถวายทานเพียงวันเดียว ไม่สมควรแก่เรา ดังนั้นได้ตั้งใจถวายทานตลอด ๗ วัน เมื่อ มนุษย์ไม่สามารถถวายอาหารแด่พระภิกษุได้ทั่วถึง เทวดาทั้งหลายก็จะแทรกเข้าไปช่วยถวายจนครบทุกรูป

ในวันสุดท้าย สุรจิพราหมณ์ให้ล้างบาตรของภิกษุสงฆ์ ทุกรูป พร้อมบรรจุเนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย จนเต็ม บาตร เพื่อต้องการให้เป็นเภสัช และถวายไตรจีวรซึ่งผ้าสาฎกที่เป็นจีวร ที่ถวายแด่ภิกษุสาวกะ มีราคากว่า ๑๐๐,๐๐๐ กหาปณะ เมื่อพระบรมศาสดาจะกระทำอนุโมทนา ทรงใคร่ครวญดูว่า บุรุษนี้ได้ให้ทานยิ่งใหญ่ถึงปานนี้ ประสงค์จะได้อะไรหนอ

พระบรมศาสดาทรงเห็นว่า ในอนาคตกาล ในที่สุดแห่ง ๒ อสงไขยยิ่งด้วย ๑๐๐,๐๐๐ กัป จักได้เป็นพระพุทธเจ้าพระนามว่า โคดม จึงตรัสเรียกพราหมณ์เข้ามาใกล้ๆ และทรงพยากรณ์ว่า “ล่วงกาลประมาณเท่านั้น เธอจักได้เป็นพระพุทธเจ้าเช่นเดียวกับเรา จักทรงพระนามว่า โคดม”

เมื่อพราหมณ์ได้ฟังคำพยากรณ์ว่า ตนเองจะได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งในอนาคต ท่านปีติปราโมทย์ใจเป็นอย่างมาก หลังจากได้บำเพ็ญมหาทานบารมีตามความปรารถนาแล้ว ท่านไม่ประสงค์จะอยู่ครองเรือนอีกต่อไป ได้ทูล

หนทางของพุทธะ

๓๓๐

ขอบรรพชาอุปสมบทกับพระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อบวชแล้วได้
เล่าเรียนพุทธวจนะ เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยศีลาจารวัตรอันงดงาม
อีกทั้งยังปฏิบัติธรรมได้อภิญญา ๕ ครั้นสิ้นอายุขัย ได้ไปบังเกิด
ในพรหมโลก

ส่วนพระมังคลาลัมมะสัมพุทธเจ้า ทรงดำรงพระชนมายุ
อยู่นานถึง ๙๐,๐๐๐ ปี จึงเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อพระ-
พุทธองค์เสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว หนึ่งโลกธาตุที่เคย
สว่างไสวเรืองรองตลอดเวลาไม่เคยมืดเลยนั้น ก็พลันมืดมัวลง
พร้อมกันหมด มนุษย์และเทวดาทั่วทั้งหนึ่งโลกธาตุ ที่ยังไม่หมด
กิเลสต่างรู้ว่า พระพุทธองค์ผู้ทรงเป็นประทีปธรรมของโลก
และจักรวาล ได้ลาลับไปแล้ว พวกเขาร้องไห้อาลัยอาวรณ์ถึงการ
จากไปของพระพุทธองค์ด้วยความอาลัยยิ่งนัก

ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องราวการสร้างมหาทานบารมีของ
พระผู้มีพระภาคเจ้าของเรา ว่าท่านทำทานแต่ละครั้ง ถวายกับ
พระสงฆ์เป็นแสนโกฏิรูป ซึ่งไม่ใช่จำนวนน้อยๆ จะทำอย่างนั้น
ได้ต้องสละความตระหนี่ออกจากใจ ชนิดสิ้นเชื้อไม่เหลือเศษ
เหมือนตัดบัวไม่ให้เหลือใยกันเลย พระโพธิสัตว์ได้สอนตนเองว่า
ต้องทำทานให้เหมือนหมอน้ำที่คว่ำปากแล้ว ไม่ให้น้ำเหลืออยู่
เลยแม้เพียงหยดเดียว ต้องทำให้ได้อย่างนั้น ถึงจะบรรลូវัตถุ-

หนทางของพุทธะ

๓๓๑

ประสงค์ของชีวิต ทุกท่านมีเชื้อสายของนักสร้างบารมี เกิดมาก็
เพื่อสร้างบารมี เป้าหมายเพื่อไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม บุญอะไร
ที่มีโอกาสทำได้ ควรเร่งรีบชวนขวายเป็นดั่งดวงกันให้เต็มที่ ให้ท่าน
กุศลแต่ละอย่างที่ได้ทำไปนั้น กลั่นเป็นมหาทานบารมี เป็นดวงบุญ
ที่ยิ่งใหญ่ ติดตามตัวเราไปทุกภพทุกชาติ ให้เราได้รับความ
สะดวกสบายในการสร้างบารมี トラบกระทั่งถึงที่สุดแห่งธรรม
ทำทั้งทาน ศีล ภาวนาให้ถึงพร้อมกันทุกคน

